

USR LOMBARDIA- CUSL (Consulta Universitaria di Studi Latini)
Certificazione delle Competenze della Lingua Latina 2024- Livello A

VALUTAZIONE

A1: 75% del punteggio totale della prima parte (24/32 dei primi cinque esercizi, quelli relativi al primo brano); viene attribuito l'A1 anche se lo studente svolge entrambe le parti e consegue almeno 24/44.
A2: 75% del punteggio totale (33/44), di cui almeno 8 nella seconda parte (ess. 6-7, quelli relativi al secondo brano).

Pars prior: De bello inter Graecos et Troianos

Summarium

Narratur de bello inter Graecos et Troianos; magnae caedes fiunt, multi viri feriuntur et occiduntur. Quia Agamemnon multos ex suis mortuos vidit, sperat auxilia ex Mysia. Post triginta dies proelii, Agamemnon legatos ad Troianos mittit ut indutias¹ petant.

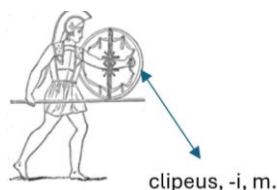
¹ Indutiae, -arum, f. = Cum statuitur exercitus proelium non committere.

1	Cum dies factus est, Hector, Aeneas, Alexander ² exercitum educunt. Omnes duces Achivorum
2	quoque procedunt. Fit magna caedes. <u>Multa milia Graecorum et Troianorum pereunt.</u> Menelaus
3	Alexandrum sequi coepit: <u>quem respiciens</u> Alexander sagittā Menelaum ferit. Ille, <u>dolore</u>
4	<u>commotus</u> , pariter cum Aiace Locro non cessat eum sequi. Quos ut Hector vidit fortiter fratrem
5	suum sequi, cum Aenea vēnit ut ei auxilium ferat. Quem Aeneas clipeo ³ tegit et de proelio ad
6	civitatem secum adducit. Nox proelium finit. Achilles postero die cum Diomede exercitum educit;
7	fit altera magna caedes. Hector Orcomeneum, Ialmenum, Epistrophum duces occīdit. Aeneas
8	Amphimachum et Nireum; Achilles Euphemum, Hippothoum, Pyleum, Asterium; Diomedes
9	Xanthippum, Mesthlem. Agamemnon, ut vidit duces fortissimos cecīdisse, pugnam revocat.
10	Troiani laeti in castra revertuntur. <u>Agamemnon sollicitus duces in consilium vocat</u> et hortatur ut
11	fortiter pugnent, quod maior pars ex suis superata est; dicit se sperare exercitum ex Mysia
12	venturum esse.
13	Postero die Agamemnon totum exercitum et omnes duces in pugnam ire cogit contra Troianos,
14	nec differtur pugna, ita ut continuis triginta diebus fortiter pugnetur. Agamemnon, ut videt multa
15	milia occīdi, mittit legatos Ulixem et Diomedem ad Priamum, ut indutias ¹ in triennium ⁴ petant.

¹ Indutiae, -arum, f. = Cum statuitur exercitus proelium non committere.

² Alexander = Paris etiam appellatur

³

⁴ Triennium, -i, n. = tres anni.

1. Si propone una parafrasi del brano: completala barrando la casella del sostantivo prescelto in corrispondenza del numero. (6 punti) NB: ricordati di scorrere con il cursore per vedere tutte le 12 opzioni.

Cum dies incepit, Troiani et Graeci imperatores copias in aciem educunt; magna pugna et magna clades ____1____, ex duobus exercitibus multi viri moriuntur. Paris, qui a Menelao ____2____, hostem vidit et eum ferit. Menelaus autem, dolens, Alexandrum sequi non desinit, ergo Hector fratrem suum adiuuvare vult et Aeneas eum Troiam ____3____ fert. Postero die Graeci et Troiani rursus proelium committunt, sed, cum Agamemnon intellegat multos et ____4____ suorum interfectos esse, iubet milites in castra reduci. Deinde cum ducibus in consilium it et monet ut ii fortiter bellum gerant; ____5____ sperat quoque milites ex Mysia iis auxilium laturos esse.

Postero die Agamemnon imperat ut omnes duces contra Troianos moveant; exercitus non desinunt pugnare multos dies; quia multi milites occisi sunt, Agamemnon mittit Ulixem et Diomedem cum Troianis de indutiis ____6____.

	habet	rex	monetur	se	alii	acturos	optimos	habentur	secum	agi	petitur	regnum
1												
2												
3												
4												
5												
6												

2. Leggi le seguenti affermazioni riferite al testo e BARRA LA RISPOSTA ESATTA (**VERO/FALSO**), in base a quanto hai letto nel testo. (6 punti)

1.Orto sole, Graeci et Troiani proelium committunt	V	F
2.Primum pauci duces Graeci proelium committunt	V	F
3.Alexander hortatur Hectorem ut Menelaum feriat	V	F
4.Duo Troiani Alexandrum adiuvant, ergo is a Menelao non interficitur	V	F
5.Exercitus ex Mysia potest in auxilium Troianis venire	V	F
6.Agamemnon iubet duos Graecorum duces ad Troianos ire	V	F

3. Barra la risposta corretta fra quelle proposte, in base a quanto hai letto nel brano. (8 punti)

1. Quam multi milites in primo proelio cadunt?
 - a. Plus quam mille inter Troianos tantum

- b. Pauci milites inter Troianos et Graecos
 - c. Plurimi ex Graecis et Troianis
 - d. Plus quam centum inter Graecos tantum
2. Quem ferit Menelaus?
- a. Alexandrum
 - b. Neminem
 - c. Aiace
 - d. Hectorem
3. Quomodo Aeneas Alexandrum servat?
- a. Aeneas Menelaum ferit
 - b. Aeneas cum Aiace Locro Menelaum insequitur
 - c. Aeneas Alexandrum e manibus hostium eripit
 - d. Aeneas Alexandrum Troiam reducit
4. Die post primam caedem qui cadunt?
- a. Orcomeneus et Diomedes
 - b. Hector et Aeneas
 - c. Epistrophus et Pyleus
 - d. Xanthippus et Menelaus
5. Cur Agamemnon iubet duces in castra exercitum reducere?
- a. Quia nox incipit
 - b. Quia Graeci victuri sunt
 - c. Quia legati ad Priamum missi sunt
 - d. Quia optimi duces mortui sunt
6. Cur Agamemnon loquitur in consilio cum ceteris imperatoribus?
- a. Quia Troiani fere victi sunt
 - b. Quia eos monere vult ut fortes sint
 - c. Quia ii laeti in castra reversi sunt
 - d. Quia eos Troiam mittere vult
7. Quid sperat Agamemnon?
- a. Agamemnon sperat suos Mysiae exercitui auxilium laturos esse
 - b. Agamemnon sperat Troianos Mysiae copias superaturos esse
 - c. Agamemnon sperat Mysiae copias in Graecorum auxilium venturas esse
 - d. Agamemnon sperat Graecos Mysiae exercitum victuros esse
8. Cur Ulixes et Diomedes ad hostes eunt?
- a. Quia Agamemnon vult eos Priamum occidere
 - b. Quia Agamemnon vult exercitus pugnare desinere
 - c. Quia Agamemnon vult bellum non desinere
 - d. Quia Agamemnon vult de pace agere
4. Barra la risposta corretta fra quelle proposte, in base al testo letto. (8 punti)
- A. R. 4. **Eum** è riferito a:
- a. Menelaus
 - b. Alexander
 - c. Ajax Locrus
 - d. Aeneas
- B. R. 4. **Quos** si riferisce a:
- a. Aeneas et Ajax Locrus

- b. Alexander et Menelaus
- c. Menelaus et Ajax Locrus
- d. Alexander et Aeneas

C. R. 5. **Cum** è:

- a. Congiunzione coordinante
- b. Preposizione
- c. Congiunzione subordinante che introduce una temporale
- d. Congiunzione subordinante che introduce una narrativa

D. R. 5. **Quem** è:

- a. Nesso relativo
- b. Pronome relativo
- c. Pronome indefinito
- d. Pronome interrogativo

E. R. 9. **Ut** introduce una subordinata:

- a. Temporale
- b. Finale
- c. Consecutiva
- d. Completiva

F. R. 11. **Quod** è:

- a. Pronome relativo
- b. Congiunzione causale
- c. Pronome indefinito
- d. Aggettivo interrogativo

G. R. 11. **Se** è:

- a. Accusativo singolare
- b. Accusativo plurale
- c. Ablativo singolare
- d. Ablativo plurale

H. R. 14. **Ut** introduce una subordinata:

- a. Temporale
- b. Finale
- c. Consecutiva
- d. Completiva

5. Trasforma le seguenti proposizioni IN MAIUSCOLO secondo quanto suggerito (4 punti)

A. R. 2: MULTA MILIA GRAECORUM ET TROIANORUM PEREUNT.

Auctor dicit multa milia Graecorum et Troianorum _____ .

B. R. 3: QUEM RESPICIENS Alexander sagittā Menelaum ferit.

Et quia eum _____ Alexander sagittā Menelaum ferit.

C. R. 3-4: Ille, DOLORE COMMOTUS, pariter cum Aiace Locro non cessat eum sequi.

Ille, cum dolore _____, pariter cum Aiace Locro non cessat eum sequi.
(si usi il **cum + cong.**).

D. R. 10: AGAMEMNON SOLLICITUS DUCES IN CONSILIUM VOCAT.

Ab Agamemnone sollicito duces in consilium _____.

Pars altera: De bello rursus incepto

Summarium

Graeci indutias consecuti sunt et Troiani de sauciis¹ et mortuis suis curam adhibere potuerunt. Post tres annos bellum rursus incept; Andromacha nolebat Hectorem pugnare sed ille eam non audivit et in aciem processit.

1	Ulixes et Diomedes noctu ad Priamum ierunt legati. Occurrit illis ex Troianis Dolon. Qui cum
2	interrogaret, <u>qua ratione</u> , ita armati, <u>nocte ad oppidum venissent</u> , dixerunt <u>se ab Agamemnone</u>
3	<u>legatos ad Priamum missos esse</u> . Ut Priamus audivit eos venisse et desiderium eorum cognovit,
4	in consilium omnes duces vocavit, quibus rettulit legatos venisse ab Agamemnone, ut indutias ²
5	ad triennium ³ peterent. Hectori visum est suspectum tam longum tempus postulatum esse.
6	Priamus imperavit <u>ut unusquisque diceret</u> quid ei visum esset: omnibus placitum est indutias ² in
7	triennium ³ dari. <u>Interim Troiani moenia rursus fecerunt</u> , saucios ¹ curaverunt, mortuos
8	honoraverunt [...].
9	At, ubi tempus pugnae venit, Andromachă, uxor Hectoris, in somnis vidit <u>Hectorem non debere</u>
10	<u>in pugnam procedere</u> : et cum ad eum referret quid in somno vidisset, Hector muliebria ⁴ verba
11	audire non voluit. Andromacha maesta petiit a Priamo, ut prohiberet <u>ne Hector eo die pugnaret</u> .
12	Priamus Alexandrum, Helenum, Troilum et Aeneam in pugnam misit. Hector, ut ista audivit,
13	arma poposcit ut aciem iniret nec retineri ullo modo potuit.

¹ Saucius, a, um = qui vulnera accepit

² Indutiae, -arum, f. = cum statuitur exercitus proelium non committere.

³ Triennium, -i, n. = tres anni.

⁴ Muliebria verba = verba quae feminae dicunt.

6. Inserisci le parole mancanti, flettendole in modo adeguato nella parafrasi del brano letto (6 punti)

Cum Ulixes et Diomedes Troiam proficiscerentur, Doloni occurrerunt qui ex iis quaesivit cur ad urbem ivissent. Duces petierunt ab eo ut cum Priamo ___1___, quia Agamemnonis legati erant. Priamus eorum desideria audivit, deinde ea ducibus suis, in consilium ___2___, rettulit. Priamus dixit Graecos tres annos sine proeliis petivisse. Hector putabat tres annos longius tempus esse, sed Priamus iussit omnes, qui in consilio erant, sententiam suam dicere. Omnes statuerunt indutias concedere et interim ipsi urbem suam et cives suos curaverunt. Cum rursus pugnatum esset, ab Andromachā, ___3___ Hector uxorem duxerat, visum est in somnis Hectorem proelium committere non debere. Vir eius autem verba Andromachae ___4___ non putavit et, postquam Priamus eum in pugnam non ___5___, arma sumpsit et nemo ___6___ retinere potuit.

Voco, -as, -avi, -atum, -are	Loquor, -eris, locutus sum, loqui
Gravis, grave	Mitto, -is, misi, missum, -ěre
Is, ea, id	Qui, quae, quod

7. Trasforma le seguenti proposizioni, IN MAIUSCOLO, secondo quanto suggerito (6 punti)

- A. R. 2: Qui cum interrogaret, QUA RATIONE [...] NOCTE AD OPPIDUM VENISSENT.
Qui cum interrogaret: "Qua ratione [...] nocte ad oppidum _____?".
- B. R. 2-3: Dixerunt SE AB AGAMEMNONE LEGATOS AD PRIAMUM MISSOS ESSE.
Dixerunt: "Nos ab Agamemnone legati ad Priamum _____."
- C. R. 6: Priamus imperavit UT UNUSQUISQUE DICERET quid ei visum esset.
Priamus iussit _____ dicere quid ei visum esset.
- D. R. 7: INTERIM TROIANI MOENIA RURSUS FECERUNT.
Auctor dicit interim Troianos moenia rursus _____.
- E. R. 9-10: Andromacha, uxor Hectoris, in somnis vidit HECTOREM NON DEBERE IN PUGNAM PROCEDERE.
Andromacha, uxor Hectoris, in somnis vidit Hectori in pugnam non _____. **[si usi la perifrastica corretta]**
- F. R. 11: Andromacha maesta petiit a Priamo, ut prohiberet NE HECTOR EO DIE PUGNARET.
Andromacha maesta petiit a Priamo, ut prohiberet Hectorem eo die _____.